

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Kedden, December' 21 dikén, 1824.

Spanyol Ország.

Mai ujjságlevelünkben sok hasznát fogjuk venni a' Párisi Csillagnak. Vittoriából a' következőket közli ezen ujjság November' 28-dik napjáról: —,

„Szaksoniai Maximilián ő K. Herczegsége a' leányával Amalia Princzaszonnyal Nov. 27-kén ide megérkezvén nagy tisztelet-tétellel fogadtatott. Ma reggeli 8-czadlél órakor elébb a' maga gyontató papjától halgatott misét. Azután 9 órakor leányával egyetemben a' Sz. Mihály' templomába ment misehalgatásra. Ő Királyi Herczegsége semmi éjjeli inneplésekben meg nem egygyezett vala, melyre nézve nagyon véletlenül lepetett-meg azon tisztelet-tételek által, mellyeket a' város tett vala fogadtatására. Az ezen városbeli Királyi Önkéntvállalkozottak' Regementje' papja Deák beszédet intézett ő Királyi Herczegségéhez, melyben kinyilatkoztatta, hogy melly nagy buzgósággal kívánja ezen Regement, hogy ő K. Herczegsége az Absolutus, a' semmi határok közzé nem szorított hatalmú Királyért és a' Religióért, áldozatott tegyen. Ezen ohajtást ekképpen fejezte-ki a' Magistrátus, midőn ő Királyi Herczegsége onnét 10 óratájban tovább indult: „Minket állhatatos reménség „taplál az eránt, hogy Királyi Herczegsége nek Spanyol országba lett érkezése „nem keveset fog tenni arra, hogy ezen „városnak az a' sok izbe kinyilatkoztatott „ohajtása betelyesedést érhessen, hogy a' „maga nagyon szeretett Királyát az ő thro- „nusának olly telyes békességes birtoká-

„ban lenni szemlélje, mint azt a' maga „Öseitől örökös birtokul által vette, tud- „nillik, minden törvényhozó Kamarák 's „minden Constitúció nélkül, és úgy, hogy „ahoz semmi olyan ne járuljon, a' mi a' „Fejedelmi hatalmat akár mi fogás vagy „szín alatt a' maga jusainak telyes volta- „ban megszorithatná. Ezekben határozód- „nak Princz ezen hűséges város lakosai- „nak legelevenebb ohajtásaik, kiknek szí- „veiket legtisztább szeretet égeti azon Ki- „rály és Királyné eránt, kik a' magokhő- „si töredelmességgel való szenvedések 's „egyéb tulajdonságaik által az egész nem- „zetet bámulásra indították.“

„Minthogy a' Liberálisok (így folytatja szavait a' Csillag) azt hirtelik, hogy ezen Princz majd azon fog iparkodni, hogy a' Királyt reá vegye, hogy a' Spanyol népnek Képviselei Országlás' módját adjon, ezen hírnek eloszlattatására nézve tehát az Absolutus Királyi Országlásnak barátjai minden városokban, hol a' Princz Madrid felé által útozik, olly Nyilatkoztatást fognak ő Királyi Herczegségének benyújtani, mint a' Vittoriai Magistrátus benyújtott. A' Biskáyai Tisztikarok 's a' Bilbaói Királyi Önkéntvállalkoztaknak is egy Követsége, illy nyilatkoztatásból álló köszöntéssel jelentek-meg a' Princznél. A' Királynak köszvény miatt való szenvedéseit némelly rossz gondolkodású emberek igen nagyitva hirtelték-ki: holott igaz az, hogy az ő Felsége fájdalmait a' körözbogarakkal való gyógyítás nagyon megkönnyebbítette.

A' Francia seregek (ezeket is a' Csillag írja) már Dec. 1-ső napján mind oda hagyták volt Madridot, csak egy Helvetus 's egy Francia Regiment maradtak ott, de ezen Francia Regiment is azonnal el fog onnét indulni, mihelylest még egy Helvétus Regiment melyről már irtuk, hogy Bayonnéből, hol eddig kvártélyban volt, Madrid felé útnak indult, oda meg fog érkezni. A' Francia armádanak útja úgy látszott elintéztetve lenni, hogy annak fő hadi szállása Dec. 20-dik vagy 21-dik napjára Vittoriába érkezzék. Tolosán már több Francia szállítványok által jöttek, a' mellyek Francia ország felé közelgetnek. Egész mars-útjokat le írja a' fenn-nevezett Csillag a' Fr. Ország felé útban lévő Fr. Regimenteknek, minden csoportokat az azokban találtató embereknek száma szerént meghatározván, hogy melyik mikor és hova érkezik-meg. (Ezt mind ide nyomtattatni, unalmára lenne olvasóinknak).

Svédzia és Norvégia.

Stockholmból illy tudósítást tettek közönségessé a' Német levelek November' 20-dik napjáról azon történetre nézve, hogy a' Király a' maga fíját a' Norvégiai Vice-Királyt, Stockholmba vissza hívta: —,

„A' Királynak azon rendelése, melly szerént a' Koronaörökös Princzet Christiániából vissza hívatta, olly gondolatokra szolgáltatott alkalmatosságot, a' mellyekre nézve jó leszen a' dolgot a' maga valóságában a' közönség' elejébe terjeszteni. Az egész dolog ennyiben áll: A' Norvégiai Storhing (Diéta) a' mult Febr. 9-kére a' Helytartó Gróf Sandels által a' Király' nevében összehívattatván, a' Király még azon hónapban a' Koronaörökös Princzet Norvégiai Vice-Királyá nevezte, annyi időre, a' meddig ő Felségének tet-

szeni fogna. Még azon hónapban 13 törvényjovallásokat terjesztetett Király ő F. g. a' Storhing' elejébe megfontolás végett, mellyeket a' Storhing azonnal Biztosság' elejébe útasított, hogy adja azokról vélekedését. Ez megesvén a' Storhing ezen törvényjovallásokat Május 22-dik napján mind vissza vetette, 's cselekedetének okait írásba tévén, feladta.

„A' mi a' Státus' költségei dolgát illette, egyebek közt a' Királyi Udvar' 's a' Koronaörökös Princz' Udvara' költsége is, t. i. a' Vice-Királyi Udvertartásra való, 's még ezen kívül egy különös summa, meghatározottak. Augustus 4-dikén egy Emlékeztető Irást adatott által a' Király Státustanácsos Falbe úr által a' Storhingnek, melly által azon indító okok, mellyekre nézve ez a' Királytól jóvalltatott 13 törvényeket vissza vetette, megczáfoltattak. Hanem a' nélkül, hogy a' Storhing ezeket további megfontolás alá vette volna, a' Koronaörökös Princz a' Gyűlést berekesztette 's a' Képviseleket eloszlatta. Végezetre mind ezek után a' Király a' Koronaörökös Princzet egy Oct. 21-kén tett Határozás által Norwégiából a' Vice-Királyságból végképpen vissza hívta, 's helyjébe Gróf Sandelst ismét Királyi Helytartóvá nevezte. Ez szerént a' Koronaörökös Princznek Vice-Királysága csak héthónapokig tartott.

„Ennyiben áll a' dolog' folyamata, mellyet következésképpen annak, a' ki ezen történetről itélni akar, szeméi előtt kell hordozni. Tudniillik midőn a' Király a' Princzet Norwégiai ott-lakó Vice-Királyá nevezte, Országa' belső Politikájának egy személlyes nagy áldozatot tett, mivelhogy ő Felsége a' maga fíját minden élő emberek felett szerette, 's a' véle való társalkodás ő Felségének azolta, hogy a' Koronaörökös Princzné a' nagy nyájaskodással azt a' tehetséget össze csatolta, hogy az atya és fiú között való összezatolódást a' maga jelenléte még szorosabban össze

kösse, leg nagyobb szükséggé lett vala. Azonközben Király ő Felsége mindentkészen vala megtenni, hogy két országait egymashoz nem csak minden formákra nézve egygyesithesse, hanem hogy Státusai között az egygyiket (Norwégiát) Európának egyéb Státusaihoz képpeszt olly Constitutziói talpköre helyheztethesse, 's néki olly intézeteket adhasson, hogy országainak leg becsesebb hasznai egészen bizonyos lábra állitthassanak.

„A' Király 1821-ben midőn a' Norwégiai Storling Christiániában a' maga akkori gyűlését tartotta, különös tapasztalásokat tévén, bámulással vette észébe, hogy jó belátású embereknek illy méltóságos gyűlésében olly gondolkodások formálódtak vagy fejtődtek ki, mellyeket a' Státusoknak közönséges régulájiktól való kifogásoknak lehetett tartani. Láttá, hogy azon tagjai a' Storhingnak, kik a' nemesség' képét viselték, a' tulajdon magok eltöröltődéssekre voksoltak. Kéntenittetett megjegyezni, hogy egy talám a' maga ujjsága miatt jó erányba nem vétetett tekintet még azon képzetekkel is ellenkezőleg dolgozék, a' mellyeknek egy Constitutziós országban valóságos talpkő gyanánt kellene szolgálni.

„Király ő Felsége azt várta, hogy az idő a' tekinteteket illendően meg fogja világosítani, 's ezen várokozást a' folyó esztendőnek közepéig kiterjesztette, a' midőn is a' Storhingnek özsze kelle hívattatnia. A' Király a' maga jó akaratjának legnagyobb bizonyságait akará Norwégia eránt mutatni, reménlvén hogy a' maga illy sok kellemetességekkel felruházott fija' jelenlétének a' Storhing' tagjaihoz valamelly jó befolyása fogna lenni. Úgy látszott, hogy a' fő várostól fogva a' legkissebb helységig mindenek érzették azt a' nagy személlyes áldozatot, mellyet a' Király a' maga fíjának odaküldése által, Norwégiának tett. Egygyenként vétetve a' Követek is illendő

érzékenységgel fogadták ezen jótételt. Azt lehetett gondolni, hogy a' Storhing a' Királynak és minden Európai Régenseknek kívánságaikhoz csatolvan magát, helybe fogná hagyni 's meg fogná határozni azon intézeteket, a' melly csak egyedül tehetnék azt, hogy Svétzia és Norwégia egy Fő alatt valóságos módon özsze csatoltassanak, 's csak egyedül szolgálhatnak arra való kezességül, hogy a' két egygyesült országok az Európai egyéb Státusok között illendő helyet foglalhassanak. Fájdalom, hogy ezen reménségek Május 22-dik napján keservesen megcsalattatának.

„A' Storhing nem csak azon főbb feltételeket, mellyeknek a' Constitutzióhoz legnagyobb befolyással kell vala lenniük, hanem azokat is mind vissza veté, a' mellyek csak a' dolgok jobb módon lehető folytathatására valóok lettek volna. A' jóvallott 13 törvényeknek főbb tárgyai ezek valának: Az a' Királyi elsőségi jus, hogy a' Storhinget, mikor tetszik eloszlatassa, 's az ujj Képvisezőknek választatását megrendelhesse; a' Vétóra és azon Határozásra nézve, hogy a' Storhing' Végzéseinek, ha azok három egymás után következett Storhingek által helybehagyatnak, a' Királyi Sanktzóra ne legyen szükség, a' 79-dik és 81-dik Czikkelyeknek eltöröltetése; végezetre egy ujj Nemességnek felállitása. Ha fontolás alá vesszük, hogy egy Státus, a' melly 150 esztendőnek lefolyta alatt a' Leg-abszolútusabb Hatalom alá vala vettetve, 's a' mellyet csak egy ujj Királynak engedelmei részesítettek illy nagy hasznokban; 's ha fontolás alá vesszük, hogy egy illy Státusnak Képvisező Gyűlése azt a' nyilatkoztatást teszi, hogy ő azon Extremumon, melyre által lépett, minden emberi tekintetek szerént a' maga tulajdon kárára meg akar maradni, csak azért, hogy az ő Fejedelme talám a' maga Országának kezdetében, eránta igen nagy bizodalommal viseltetett: így senki-

nek nem tűnhet igen nagyon szemébe az, hogy a' Király, kivált midőn a' Storhing' indító okai illy könnyen megezáfolthattak, annak Május' 22-dikén tett végzése miatt megszorodott, mint hogy ha azt gondolóra vesszük, hogy az ő Felsége Jovallásait a' Storhing egyszeriben mind vissza vetette, egyebet nem szollhatott ő Felsége, hanem hogy ezen Gyűlés legkedvezőbben ítélve is a' Királyi czélzásoknak jó indulatból lett származását nem tudta megvizsgálni. Sőt kitarthatná hibás vélekedésnek azt, hogy ha talám a' Király a' Storhing' végzésében azt látta volna, hogy ezen Gyűlés az ő Felsége czélzásaiba nyilvánosságos bizodalmatlanságot helyezett!

„A' Király' beszédében mindazáltal, mellyel a' Koronaörökös a' Storhing' üléseit Aug. 9-kén berekesztette, semmi nyoma nem találtatik annak, hogy a' Király így gondolkozna: sőt inkább azt nyilatkoztatta ki ő Felsége, hogy a' Storhingnek azon jó indulatjával, mellyet ezen tanácskozásaiban kimutatott, meg légyen elégedve, csak azért való szomorkodását fejezvéni, hogy az ő Felsége által már az 1821-dik esztendőben a' 79-dik cikkelynek megváltoztatására 's az absolutus Vétóra nézve tétetett Jovallások a' folyó esztendő béli Storhing által helybe nem hagyattak; a' melynek okát ő Felsége nem is abban találta fel, hogy talám a' Storhing magát ő Felségének ellene szegezni kívánta volna, hanem inkább abban, hogy a' Constitúción illy hamari változást tenni, a' Storhing talám félelmeskedett. Remélette ő Felsége, hogy a' Királynak későbbre a' Storhing elejébe Státustanátsos Falbe úr által beadatott magyarázatja, az innét eredett kétségeskedéseket el fogja oszlatni.

„A' Norwegiai Storhingek közönséges 3—4 esztendőknél lefolyta alatt szoktak egyszer össze hívattatni. Így hát még né-

hány esztendők fognak eltelni addig míg ismét össze fog gyülekezni. A' Svétziai népnek az a' kívánsága, hogy ezen esztendők alatt a' Koronaörökös Princzet a' maga kebelében szemlélhesse, igasságos, és ezt igasságos jus szerént meg is kívánhatja, mint hogy a' Király' birtokainak főbb-résztét ő teszi. A' Király' a' Svétziai nép' ezen kívánságának igasságos voltát megemerte, a' melly különben is igen természetesen megegyezett az ő F. ge atyai indulatjával. Ez az oka, hogy a' Koronaörököst Christianiából Stockholmba haza hívassa.

„Ha ezen visszahívásból hibás gondolatok származhattak, ennek bizonyosan semmi helyes fundamentoma nem lesz. A' Koronaörökös Princzet a' Norvégia nemzet valósággal nagyra becsülte és szerette. Senki kétségbe nem hozza az ő Ország-lási foglalatosságokra való megérttséget 's azon Státusok eránt viseltető egyenességét 's hűségét a' mellyeken valaha ő országolni fog. Sem a' helyheztetési környüllás sem a' Storhing' határozásai nem okozták azt legkissebb tekintetben, hogy a' Norvégiai Vice-Királyságot letenni kívánnya. Egyedül csak szeretett atyjának és Királyának akart engedelmeskedni, 's a' Norvégiai nemzet eránt viseltető hűséget szívében fenntartván, azt Svétziába épségben vissza hozta.“

Portugallia és Brasilia.

Brasiliának most ennyi hadi hajóji vagynak használható állapotban: Dom Pedro línea hajó; Piranga, Retheroy, Paraguassa, Imperatrice, fregátok. Cariaco, Massaio, Bahia, Caramaru, Liberál, hadi Sloopok. Guarani, Cacique, Maranhão, Bahia, Carvallo, Independentia - o - Morte, briggek. Caridade, Harmonia, Anima-Grande, szállító hajók. Ennek felette vagynak feles számú hadi Schoonerjei, Sloop-

jai, és ágyús csajkái. Montevideóban is vagynak két briggi.

A' Brasiliai Császár egy Végzést hirdettetett-ki, melly által meghatározta, hogy birodalmának nagy kiterjedéséhez képpst elegendő népe nem lévén arra, hogy hadi hajóit szükséges emberekkel kívántató módon megrakhassa, ennek utánna az olly Sklávok (rabszolgák) is bevétessenek a' Császári hajókon való szolgálatra, a' kik már a' kereskedő hajókon magoknak e' végre elégséges tudományt és gyakorlást szereztek, de olly határozással, hogy eddig volt Uraik a' Császári kassából illendő módon kielégittessenek.

Ezen Végzése a' Brasiliai Országlószéknek nem kedves Portugalliának, mint ezt nyilván mutatja egy Hirdetés, mellyet a' Lisbonai ujságlevelék e' napokban kiadtak, és a' melyben ezek mondatnak: —

„Minthogy mi Brasiliának népességét jól esmerjük, a' melly a' maga vidékének kiterjedéséhez képpst a' föld' kerektségén a' legkevesebb, ehez képpst azt is jól által látjuk, hogy a' Brasiliai Országlószéknek nincsen annyi embere, hogy hajóit emberekkel úgy megrakhassa, mint kívántatna: csak azt nem láthatjuk által, hogyan lehet ezen Országlószék olly vigyázatlan, hogy ezen szükségében a' maga rabszolgáihoz folyamodjék 's ezeknek kezébe fegyvert adjon. Brasilia maga fogja idővel ezen nagy megvakulásnak gyümölsét aratni. Ha néki a' maga revolúziójának végrehajtása végett már most illy szüksége van, melly rossz állapotra fog ő akkor jutni, midőn valaha ezen rabszolgák fegyveres kézzel fogják tölle nem csak a' szabadságot vissza kívánni, hanem még az is eszekbe jut, hogy régi Uraiknak törvényeket szabjanak. Ezen fekete rabszolgák pedig annyival is veszedelmesebbek lesznek a' fejéreknek, hogy két annyin vagynak Brasileában mint ezek, 's többire csak belőlök állanak minden mesteremberek és föld-

mivesek. E' mellett egy illy tulajdonságú Ország mérészli Portugalliat hadakozásra meghívni! Ez esztelen cselekedet. Micsoda eszközökhöz fognak még a' Brasiliak akkor folyamadni, mikor egész hajós sereget fognak hadakozáshoz készíteni, ha már most egy kiseded hajós csoportnak emberekkel való megrakására fekete emberekre, rabszolgákra, van szükségek, a' kiket pénzen vásárolni kéntelenittetnek! és micsoda patritismust micsoda vitézséget várhatni ezen gyáváktól, ha a' gondolóra vétetik, hogy ezek az emberek bizonynyal által fogják azt látni, hogy az ő szabadságoknak visszanyerésése sokkal bizonyosabb ügy, ha az ellenség őket elfogja, mint sem ha ők győzedelmeskednek ellenségeiken.

Nagy Britannia.

Az Ánglusok egy idő olta azt a' jó szokást vették-fel, hogy hadi hajóikat csak az azokon találtató ágyuk' számáról nevezik, mint példának okáért azon ujj hajók, mellyeknek épittetését mostanság az Admirális a' Phymonthi hajó építő mívhellyen megparancsolta, így neveztetnek: „Szent György 120 ágyus; London 110 ágyus; Hisdostán 80 ágyus; Cerberus, Circe, Proserpina, Statira, Tigris 28 ágyusok; Daphne, Procupine 26 ágyusok; Seahorse; Hyacythe 18 ágyusok; Rolla, Reindrer, Savage, Saracen, Scorpió, és Skolark 10 ágyus hajók. Két mást, úgy mint az Ipregnabel, a' melly 104, és az Invincibel a' melly 74 ágyus, foldoztatnak.

Európában már három társaságok állottak-fel nagy summákkal, hogy Mexikóban az arany 's ezüst bányákat régi virágzó állapotjokra vissza állíthassák. Gyaníthatóképpen valami efféle kinézés hozott vala Londonban a' Váltópapírosokra nézve,

olly tüneményt elé, a' milyent ott rég' nem láttak. Ez a' volt, hogy a' Mexikói Valtó-papirosok' becse, melly addig 100 helyett 70 volt, egyszerre 700-ra hágott: 's ezt mi okozta? az, hogy valaki olly hírt tudott hitelessé tenni, hogy Mexikóban olly hegyet találtak volna, hol a' termés arany nagy darabokban fekszik a' nap alatt, úgy, hogy csak felkell onnét venni-

Ánglus Oberst Congreve az Európai száraz földről Londonba visszaérkezvén, azt mondják, hogy egy nagy társaságot állított-fel a' végre, hogy Európának sok nevezetes városáiban a' gősz-szeszszel való-világosítást lábra állítsa, 's hogy már e' végre az Orosz birodalommal, Prusziával, Hannoverával 's Belgiomnak is több nevezetes városaival egygyezésre lépett volna. Curtis William, Artwod, és Spooner urak lesznek ezen rendkívül nagy intézetnek a' Bankósaik.

Török Birodalom.

Konstanczinápolyból ezeket irták November' 27-dik napján: —,

„A' Kapudán Basa tegnap előtt a' Dardanelláktól ide megérkezvén ezen kikötőhelybe beeveze, a' hol minden hozzá illő tisztelet-tétellel fogadtatott, 's tegnap a' Nagy Vezér' elejébe bocsáttatván becsület-bundát adtak réá. Hogy Choszrew Basa a' száraz sergek' fő vezére a' Császár' kegyelméből kiesett, meglehető's hitelességgel erőssítik, 's mint hirlelik Abo lobut Basa a' Salonichi volt Kormányozó tétetett helyébe. Így hát a' Kapudán Basa' barátjai levének a' győzedelmesek.

„Tegnap bizonyos hír érkezett ide, hogy az Egyiptomi Vice-Király' fija Ibrahim Basa, minden kísézőjével és az hoz-

zátartozó hadakozó és szállító hajókkal egyetemben, November' 8-dikán a' Budruni kikötőhelyből kivezvé, evezését nem mint gondoltatott Morea fele, hanem a' Mamarissa vagy Macri nevű öböl felé vette, hol a' Rhodus szigetével általellenben lévő partok mellett megállapodott, 's vasmacskáját kihányta, hogy ott teleljen.

„A' Livadiában és Thessaliában folyó dolgokra nézve, a' Görögök olly tudósításokat vettek, hogy a' Törökök nem csak Zeitunit oda hagyták, hanem Larissán is túl nyomattattak: de ezen tudósítások nem valóságosultak-meg, hanem inkább úgy nyilatkozott-ki a' dolog, hogy azon vidékeken valami nevezetes verekedés sem fordult elé. Sőt mi azt is tudjuk még pedig bizonyos kútfőből, hogy Derwisch Basa 12 ezer gyalogokkal és 8 ezer lovasokkal Hamannánál a' Sperchius déli partján a' Thermopylaktól nem messze lögerben feküdt.

„A' mi a' Görögök' Országlószékének személyes megújittatását Napoli-di-Romaniában illeti, ez ott éppen most menvén véghez, azt jegyezhetjük-meg felölle, hogy Condurlotti, a' ki eddig a' Végrehajtó Hatalomnak Elölülője volt, ezen hivatalában tovább is meghagyatott. Maurordató pedig, ki a' Törvényhozó Gyűlés béli Elölülősegeket néhány hónapok előtt letette vala, Ministerré nevezetett.

Orosz Birodalom.

Az olta hogy S. Pétersburg fenn-áll, három nevezetes kiáradásai történtek a' Néwa vizének. Az első történt 1755-ben October' 7-dik napján, midőn a' maga szokott állását 9 lábnyommal haladta felyül a' víz. A' második történt 1777-ben. Ek-

kor 11 czóllal haladta felül a' víz az 1755-dik esztendőbéli kiáradást, és sokkal veszedelmesebb volt ennél, mint hogy 1777-ben hajnal felé 3 óratájban történt. A' harmadik kiáradás a' folyó esztendő Novembérének 19-dikén mind két előbbenieket felül haladta, mint hogy ekkor 13 lábnyomnyira és 4 tzolra hágott-fel a' víz a' maga közönséges állásán vagy folyásán felül.

A' S. Petersburgból Nov. 27-dikén indult levelek szerént engedelmet adott a' Császár a' maga Udvari testörzőjinek, hogy bizonyos időre való szabadsággal hazajokba elútozhassanak. Ő Felsége naponként folytatta a' szerencsétlen helyeken való megjelenést. A' szerencsétleneket vigasztalta, és segedelemmel gyámoltotta. A' viztől elborított Klaske nevű vasfabrikában az árvíz után 150 embert találtak halva, és 107-tet semhóltan sem életben nem találtak.

Az egész városban elveszett emberek számát még most se tudták, 's némelylek hozzá vetve 3000-re, mások 8000-re is számlálták. Az egész kárvallást némelylek 100, mások 200 millió Rubelekre számlálták. Hogy áradástól lehetne félni, már 18-diknek estvéjén jelentették az Admirális épület tornyára kitétetett lámpások: hanem ezen jeladás, mint hogy a' Néwa illy ritkán szokott a' partjai között kicsapni, figyelemre se vétetett, 's azon egész éjszaka nem is nagyon áradott-meg, hanem csak 19-dikben reggel kezdett partjai között kicsapni, 's némelylek még ekkor is csak nevétték a' gyalogok bajlódását az alacsonyabb helyeken, a' hova a' víz hamarabb kicsapott; hanem dél felé 's nevezetesen 2 óra tájban mutatta magát rettenetes ábrázattal a' veszedelem, midőn a' városnak majd minden részeit 5—7 lábnyom magosságra borította-el a' víz.

Délután apránként szállni kezdvén a' víz estvéli 11 órakor kezdett az uczákon a' trottoir (a' gyalogok' lépesője) ki látszani. A' Börsénél 15 millió Rubelt erőczukrot lepelt-meg a' víz, 's legalább felit elolvasztotta. Ha egy czukorral, sóval, lisztel terhelt hajó ezen környülállások között Pétersburghoz érkezhett volna, jó summa pénzt vihetett volna el innét. Sok pinczékben a' nagy hordókból a' bor kifolyván, az árvíz után a' vizet és bort együtt hordták-ki a' pinczékéből.

B é c s.

Itt egész December' 17-dikéig nagyon gyenge, úgy szollván tavaszi idő járván, akkor estveli 8 órakor és egy fertálykor a' tél olly méltóságosan köszöntött-bé, a' melly nem gyakran szokott történni. Rettenetesen dörgött villámlott mint nyári napokon szokott; ekkor a' hó esni kezdett, 's csak nem bokáig érő hó esett. Tíz minutum alatt ött jó forma dördülések után, mellyek között az egygyik a' Bécs mellett egy óranyi távolságra lévő Heiligenstadtti templomnak tornyára leütött, 's azt meggyújtotta; a' toronyban lévő háromharangok leestek és széllyel pattantak, 's a' tűz a' templom' fedelébe is bekapván, ott is elégette, a' mi eléghető volt.

A' tél azonközben csak azon éjjel tartott; azolta ismét sáros tavaszi időnk van. Meleg de szüntelen változó; kedvetlen; egy szóval olyan, a' milyen a' köszvényes embereket leginkább szokta kinozni.

Az a' azerenesetlen nyomorék ember, kiről a' mult Pénteki ujjságunkban irtuk hogy Komáromból mozdulás nélkül való

állapotban Bécsbe hozattatván, azolta itt a' Jo'sef Kéz-Orvosi Akadémiájának ispotályában, mint ha alunna, minden önkényes mozdulás nélkül fekszik, 's mint a' plánta csak holmi leveles eledelével tápláltatik, még ma is ezen állapotban van, annyi különbséggel, hogy már a' szemeit ismét kikezdette nyitni és behunyni önn' maga akarata szerint, a' melly csak a' mult péntektől, Dec. 17-dik napjától fogva történik, midőn a' koponyáját tüzes vassal illették: ámbár köz-vetetlen ez se' okozott az állapotján valamelly nevezetes változást, csak azt láttatik mutatni, hogy szemének önn' kényi mozgatása ezen tuzpróbanak következése légyen, 's talám több és hathatósbabb következését is lehet remélni, noha más felől az is igaz, hogy a' próbatételkor az ábrázatján legkissebb rángatodzás vagy változás sem vétetett észre.

Midőn az ágyán fekszik a' beteg, egy Viaszk képhez látszik hasonlítani; a' szája keményen be van zárodva vagy kocsolodva, úgy hogy a' tápláló nedvességeket is csak egy ki-vezett fognak a' helyén tötögetik-be. A' nyelés vagy nyeldekés egészen csak akarat nélkül látszik történni 's csak akkor, midőn a' foghelyén befolyt nedvesség egészen hátra folyt, 's a' nyeldekő Organumnak egy részét elérte, a' melly az önn' akaratnak nem látszik alája vettette lenni. A' lehellese csak alig észre vehető; a' mejjé' boltozatjának emelkedését alig lehet látni. A' nyakán lévő érnék verése olly nagy, hogy semmi mérsékletben nincs a' kezén lévő kissebb és rendesen folyó érveréssel.

Több mint 1 1/2 esztendeje, hogy ezen embernek betegsége holmi nyavalyatörési, szélütési 's ezekhez hasonlító egyéb in-fájdalmakon kezdődven cserélgetve elé-

fordult; de eleintén csakugyan voltak a' betegnek kevés-kevés nyugvó szempillantatai is: hanem az ő mostani valóságos betegsége tizen öt hónapoktól fogva tart, 's a' külső érzékenységei olly módon megszűntek, hogy semmi ingerlő eszközök által fel nem ébresztethetnek. Az ember nem hall nem lát semmit; az meg próbáltatott leghevesebb külső ingerléseknek sincs nálla semmi foganatja. Azok az ingerlő szerek, mellyek véle már részint belőlről részint kívülről a' bőrön megpróbáltattak, milyenek voltak egyebek közt az erős szítatók, a' rágó vagy csípő ferdők, milyen a' lüg; hagytak ugyan magok után valami úgy nevezett helybéli jegyet, hanem közönségesen a' beteg' gyógyulására nézve, nem tettek semmit.

Megkülömböztető tulajdonságai ezen nyavalyának főbb képpen ezek: Hogy a' magáról való nemtudás, minden érzékenységnek 's az önn' akarati muskulusok' mozgásának telyes megszűnése mellett az akarattól nem függő musculusok (inhúsok) mozgása, a' vérnek járása vagy kerülése, 's lélekezés csak nem tökéletes rendelkeznek véghez: a' beteg pedig azon fekvésben mozdulatlan marad, melyben a' betegsének elérézésekor találtatott, vagy pedig a' melly fekvésbe az után helyeztették.

A' Bécsi Glaszin, a' mai napon, Kedden, Dec. 21-dik napján dél előtti 9 órakor ismét tíz millió forintokat égettetett-el papiros pénzben az Austriai privil. Nemzeti Bankó az általa beváltatott summákból, az arra rendeltetve lévő! elégető házban az e' végre kineveztetett Biztosoknak jelenlétekben.